

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 202

van **CHRIS JANSSENS**

datum: 15 februari 2022

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Erkenningsdecreet lokale geloofsgemeenschappen - Werking informatie- en screeningsdienst

Op de ministerraad van de Vlaamse regering van 10 december 2021 werd het besluit goedgekeurd dat ertoe strekt om de informatie- en screeningsdienst aan te wijzen als de bevoegde instantie in de zin van artikel 18 van het erkenningsdecreet lokale geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021. De dienst werd ondergebracht in het Agentschap Binnenlands Bestuur. Het is de taak van de Vlaamse informatie- en screeningsdienst om de besturen van de eredienst permanent op te volgen en mogelijke tekortkomingen te detecteren en te onderzoeken. Graag had ik vernomen op welke manier de screeningsdienst zijn toezichtsovereenkomst tot op heden uitvoert en nog zal uitvoeren.

1. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het personeelskader en de operationaliteit van de informatie- en screeningsdienst? Hoeveel voltijdsequivalenten (vte's) zijn er op dit moment in dienst en in welk totaal personeelskader wordt voorzien?
2. Welke initiatieven heeft de informatie- en screeningsdienst sinds zijn oprichting al ontplooid?
3. Hoeveel en welke erkende geloofsgemeenschappen werden desgevallend al gescreend door deze informatie- en screeningsdienst waarbij werd getoetst of de erkenningsvoorwaarden en administratieve verplichtingen worden nageleefd? Indien dit al gebeurde, wanneer, voor hoelang, wat was daarvoor de reden en wat was het resultaat van de screening? Als dat nog niet gebeurde, waarom niet?
4. Heeft de informatie- en screeningsdienst al geloofsgemeenschappen die een erkenningsaanvraag indienden gescreend en getoetst op de naleving van de erkenningsvoorwaarden en administratieve verplichtingen? Zo ja, welke, welke prioriteit wordt daarbij gehanteerd en wat was het resultaat? Zo niet, waarom niet?
5. Heeft de informatie- en screeningsdienst inmiddels bij geloofsgemeenschappen specifiek al onderzoek gevoerd naar buitenlandse inmenging en/of buitenlandse financiering (bijvoorbeeld via giften) die de onafhankelijkheid van de geloofsgemeenschappen in het gedrang brengt? Zo ja, bij welke geloofsgemeenschappen en wat was daarvan het resultaat?
6. Welke instructies werden inmiddels al gegeven aan de informatie- en screeningsdienst? Welke strategie wordt gehanteerd in verband met de controle van geloofsgemeenschappen? Welke prioriteiten worden gehanteerd? Wordt voorrang

**Vlaams
Parlement**

gegeven aan geloofsgemeenschappen van één bepaalde eredienst? Zo ja, waarom? Zo niet, waarom niet?

7. Welk overleg heeft de informatie- en screeningsdienst al gehad sinds zijn oprichting? Met welke instanties en wanneer en wat was daarvan het resultaat? Welke praktische afspraken werden desgevallend in dat verband gemaakt?
8. Welk overleg heeft de informatie- en screeningsdienst desgevallend al gehad met de vertegenwoordigende organen van de erkende erediensten, wat is daarvan het resultaat en welke concrete afspraken werden in dat verband desgevallend gemaakt?
9. Werkt de informatie- en screeningsdienst ook samen met de door buitenlandse mogendheden geïnfiltreerde Moslimexecutieve inzake de erkenning van geloofsgemeenschappen? Zo ja, hoe verklaart de minister dat wordt samengewerkt met een instantie die zelf niet onafhankelijk is van buitenlandse invloed, terwijl het tegengaan van de buitenlandse invloed net het beleidsopzet is? Zo niet, waarom niet?
10. Met welke federale veiligheidsinstanties (OCAD, Veiligheid van de Staat, federale politie, ...) werkt de informatie- en screeningsdienst desgevallend samen in het kader van zijn wettelijke opdrachten en op basis van welke richtlijnen en afspraken gebeurt dat? Als dat niet gebeurt, waarom niet?
11. Werd bij de veiligheidsdiensten desgevallend al alle relevante informatie opgevraagd inzake geloofsgemeenschappen die erkend zijn of die een erkenningsaanvraag hebben ingediend? Zo ja, over hoeveel geloofsgemeenschappen verkreeg de informatie- en screeningsdienst zo informatie die mogelijk duidt op een schending van de erkenningscriteria? Indien de informatie- en screeningsdienst dit nog niet deed, waarom niet?
12. Werden op basis van de informatie die verkregen werd door de informatie- en screeningsdienst inmiddels al erkenningen van geloofsgemeenschappen ingetrokken en/of geloofsgemeenschappen geschrapt van de wachtlijst voor erkenning? Zo ja, welke geloofsgemeenschappen, wanneer en wat was daarvan de reden? Zo niet, zijn er desgevallend schrappingen die op de planning staan?
13. In welke bijkomende initiatieven voorziet de minister desgevallend nog inzake de werking van de informatie- en screeningsdienst?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 202 van 15 februari 2022

van **CHRIS JANSSENS**

1. Het personeelsplan van de Informatie- en screeningsdienst (hierna ISD) voorziet in 13 VTE's in 2022, waarvan 1 directeur, 9 inspecteurs, 2 beleidsmedewerkers en 1 helpdeskmedewerker.

De ISD telt heden 10 personeelsleden. Het betreft een directeur, 6 inspecteurs, 2 beleidsmedewerkers en een helpdeskmedewerker.

De personeelsleden werden onder andere geselecteerd omwille van hun expertise met (financiële) inspectie en audit, met integratie en inburgering en met het thema radicalisering. Vier personeelsleden beschikken al over een veiligheidsmachtiging niveau 'geheim' overeenkomstig de wet betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen van 11 december 1998.

De verdere uitbreiding van de ISD tot de voorziene 13 VTE's zal geëvalueerd worden aan de hand van de nieuwe erkenningsaanvragen en de ontvangen klachten en meldingen van tekortkomingen op de erkenningsverplichtingen door de erkende lokale geloofsgemeenschappen.

2. De personeelsleden van de ISD vormen een complementair team. Tijdens de opstartfase werd ingezet op:
 - Onderlinge ervaringsuitwisseling;
 - het uittekenen van interne werkprocessen en handelingsprocedures;
 - kennisopbouw over de toepasselijke regelgeving inzake erediensten en erkenningen en het werkterrein;
 - Uitbouw van netwerken met relevante actoren zoals veiligheidsdiensten en lokale besturen;
 - het meewerken aan het ontwerp en de implementatie van specifieke digitale toepassingen voor de verzameling, ontsluiting en raadpleging van informatie over lokale geloofsgemeenschappen.

Op 10 december 2021 werd de ISD door de Vlaamse regering aangewezen als bevoegde instantie, vermeld in artikel 18, eerste lid, van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021. Na deze aanwijzing nam de ISD begin 2022 het initiatief voor een kennismakingsronde met de representatieve organen.

Begin 2022 nam de ISD de dossiers waarbij een verscherpt toezicht of een administratief onderzoek werd ingesteld door het Agentschap Binnenlands Bestuur naar een erkend bestuur van de eredienst (na een ingebrekestelling van het bestuur van de eredienst) verder op. De ISD maakt van deze dossiers een stand van zaken op en verricht, indien opportuun, een plaatsbezoek bij het betrokken bestuur van de eredienst en/of de andere betrokken actoren zoals de burgemeester, lokale politie of stadsdiensten. Voor de behandeling van deze dossiers was het voor de ISD niet noodzakelijk om een beroep te doen op de bevoegdheden vermeld in artikel 20 tot en met 27 van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen.

De ISD heeft tot op heden nog geen erkende geloofsgemeenschappen gescreend op de nieuwe erkenningsvoorwaarden en de naleving van de administratieve verplichtingen.

Het dient hiervoor te wachten op de inwerkingtreding van het Besluit van de Vlaamse Regering van 28 januari 2022 tot bepaling van de procedure voor de beoordeling door de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen van de ontvankelijkheid van de zwaarwichtige aanwijzingen van een tekortkoming door een bestuur van de eredienst ter uitvoering van artikel 19, zesde lid van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 en tot bepaling van de procedure voor de kennisgeving aan het representatief orgaan vermeld in artikel 19, derde lid van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021. Dit besluit werd definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 28 januari 2022 en treedt in werking 10 dagen na publicatie in het Belgische Staatsblad. Het besluit werd inmiddels bezorgd aan de dienst publicaties van de FOD Justitie en wordt binnenkort gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

3. Er werd tot op heden nog maar één erkenningsaanvraag bezorgd door het representatief orgaan van de Protestants-evangelische eredienst aan de Vlaamse overheid in het kader van de verkorte erkenningsprocedure.

De ISD besprak wel met de Staatsveiligheid de lijst van de erkenningszoekende lokale geloofsgemeenschappen die in aanmerking zouden kunnen komen voor de verkorte erkenningsprocedure.

- 4-5. De ISD heeft nog geen erkende lokale geloofsgemeenschappen gescreend op de nieuwe erkenningsvoorwaarden en de naleving van de administratieve verplichtingen en dus eveneens geen onderzoek gevoerd naar buitenlandse inmenging en/of buitenlandse financiering (bijvoorbeeld via giften) die de onafhankelijkheid van de geloofsgemeenschappen in het gedrang brengt. Zodra het Besluit van de Vlaamse Regering van 28 januari 2022 tot bepaling van de procedure voor de beoordeling door de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen van de ontvankelijkheid van de zwaarwichtige aanwijzingen van een tekortkoming door een bestuur van de eredienst ter uitvoering van artikel 19, zesde lid van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 en tot bepaling van de procedure voor de kennisgeving aan het representatief orgaan vermeld in artikel 19, derde lid van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021, binnenkort in werking is getreden, heeft de ISD de bevoegdheid om bij zwaarwichtige aanwijzingen van tekortkomingen een onderzoek te verrichten bij de erkende lokale geloofsgemeenschappen.

6. De ISD ontving geen specifieke instructies om haar decretale opdrachten uit te voeren. De ISD is een onafhankelijk toezichtsorgaan die de Vlaamse Regering op een objectieve en onderbouwde manier informeert en adviseert over de erkende en erkenningszoekende lokale geloofsgemeenschappen.

Voor de screening van reeds erkende lokale geloofsgemeenschappen zal dit ook gebeuren nadat er een zwaarwichtige aanwijzing is van tekortkomingen op de erkenningsvoorwaarden en administratieve verplichtingen. Om de objectiviteit en de onpartijdigheid van de inspecteurs van de ISD te bewaren, zal een onderzoek ten gronde enkel mogelijk zijn nadat een zwaarwichtige aanwijzing ontvankelijk wordt beoordeeld.

7. De ISD is een dienst in volle oprichting. Bij de opstart van de dienst werd intern overleg opgezet met de bij de eredienstenmaterie betrokken afdelingen van het Agentschap Binnenlands Bestuur en met andere Vlaamse agentschappen (Agentschap Inburgering en Integratie, departement Werk en Sociale Economie). Daarnaast vonden er al externe overlegmomenten plaats met de FOD Justitie, Staatsveiligheid, DVZ, OCAD en vertegenwoordigers van lokale en federale politiediensten.

Met het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2021 tot aanwijzing van de bevoegde instantie, vermeld in artikel 18 van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021, werd de informatie- en screeningsdienst

aangewezen als het bevoegde controleorgaan op de nieuwe erkenningsverplichtingen. De ISD had reeds contact met het College van Gouverneurs, burgemeesters en schepenen, leden van Lokale Integratie Veiligheidscellen (LIVC's), ... De ISD kreeg in elk overleg de mogelijkheid om toelichting geven bij het nieuwe regelgevende kader, de ontstaansgeschiedenis, de opdracht en de bevoegdheden van de dienst. De eerste externe contacten waren vooral gericht op wederzijdse kennismaking en werkafspraken over de onderlinge informatie-uitwisseling.

8. De ISD heeft haar werking kunnen voorstellen aan de vertegenwoordigers van de representatieve organen van de erkende erediensten op een vergadering van de Vlaamse Interlevensbeschouwelijke Dialoog (VILD). Begin 2022 organiseerde de ISD een kennismakingsronde, waarbij de representatieve organen afzonderlijk worden bezocht met als doel:

- elkaars werking en organisatie toe te lichten;
- de verwachtingen van beide organisaties op elkaar af te stemmen;
- afspraken te maken over informatiedoorstroming;
- een stand van zaken te krijgen over de erkenningsaanvragen die in aanmerking komen voor de verkorte erkenningsprocedure.

Deze kennismakingsronde is nog lopende.

9. Met de term 'representatief orgaan' verwijst het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen naar het door de federale overheid erkende representatief orgaan van een erkende eredienst. De representatieve organen hebben een belangrijke rol gekregen in het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen, bijvoorbeeld:

- Het representatief orgaan geeft bij een erkenningsaanvraag de bevestiging dat een lokale geloofsgemeenschap minstens 200 leden telt binnen de gebiedsomschrijving.
- Een lokale geloofsgemeenschap moet een aanvraag tot erkenning indienen bij het representatief orgaan, die de aanvraag op zijn beurt bezorgt aan de Vlaamse Regering (artikel 8).
- Tijdens de wachtperiode bezorgt het representatief orgaan een (tussentijds) advies aan de Vlaamse Regering over de mate waarin de lokale geloofsgemeenschap voldoet aan de verplichtingen en over de volledigheid van de erkenningsaanvraag (artikel 13).
- Het representatief orgaan wordt onmiddellijk in kennis gesteld van raadgevingen en waarschuwingen die de informatie- en screeningsdienst aan een lokale geloofsgemeenschap geven (artikel 27).
- De beslissing tot opheffing van een erkenning wordt genomen na advies van het representatief orgaan. De Vlaamse Regering kan ook op vraag van het representatief orgaan de erkenning van een lokale geloofsgemeenschap opheffen (artikel 29).

Bovenstaande voorbeelden tonen aan dat het representatief orgaan een belangrijke schakel is bij zowel erkennings- als screeningsprocedures. De ISD zal voor de uitvoering van haar decretale opdracht met alle erkende representatieve organen constructief samenwerken.

10. Artikel 19 van het erkenningsdecreet vermeldt dat de informatie- en screeningsdienst informatie-uitwisselingsakkoorden afsluit met andere overheidsinstanties om zijn opdrachten te kunnen vervullen. Dit geldt ook voor de samenwerking met de federale veiligheidsdiensten. De ISD heeft reeds verschillende overlegmomenten met het OCAD, de Staatsveiligheid en de Federale politie gehad. De ISD heeft stappen ondernomen om met al deze instanties informatie-uitwisselingsakkoorden af te sluiten. Deze informatie-uitwisselingsakkoorden zullen bepalen welke informatie en op welke manier zo efficiënt en veilig mogelijk informatie kan uitgewisseld worden.

11. De ISD vroeg nog geen informatie op bij de federale veiligheidsdiensten omwille van volgende redenen:

- Er werden nog geen erkenningsaanvragen ontvankelijk beoordeeld. Momenteel is er maar 1 erkenningsaanvraag van een protestantse lokale geloofsgemeenschap ingediend waarbij de ontvankelijkheid momenteel nog wordt beoordeeld door het Agentschap Binnenlands Bestuur;
- Het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen voorziet in een overgangperiode voor de reeds erkende besturen van de eredienst. De besturen van de eredienst die erkend waren voor de inwerking van het decreet:
 - krijgen één jaar de tijd vanaf de inwerkingtreding van dit decreet om zich te conformeren aan de verplichtingen, vermeld in artikel 16, 2°, c) en d), 4°, 5° en 6°.
 - moeten binnen een termijn van twee jaar vanaf de inwerkingtreding van dit decreet om zich te conformeren aan de verplichting, vermeld in artikel 16, 8°. Dit artikel bepaalt in het bijzonder dat bedienaars van de eredienst en hun vervangers noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks bezoldigd worden door een buitenlandse overheid.

Er vond in één dossier een informatie-uitwisseling plaats. In het kader van het administratief onderzoek dat door mij als bevoegd minister werd gelast naar de islamitische lokale geloofsgemeenschap Sultan Ahmet in Heusden-Zolder, werd informatie uitgewisseld met de relevante actoren zoals het LIVC van Heusden-Zolder, de Staatsveiligheid en OCAD.

12. Neen. Sinds de ISD op 29 december 2021 door de Vlaamse regering formeel aangewezen werd als de bevoegde instantie, zijn er nog geen opheffingsbeslissingen genomen. Aangezien er nog geen ontvankelijke erkenningsaanvragen zijn, heeft de ISD in dit kader tot op heden nog geen controles verricht.

13. Ten gevolge van de adviezen van de Vlaamse Toezichtscommissie voor de verwerking van persoonsgegevens wordt momenteel gewerkt aan een decretale rechtsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens door de ISD conform de AVG-regelgeving.